

† IUSTIN

Episcop ortodox român al
Maramureșului și Sătmarului

NAȘTEREA LUI HRISTOS,
împăcarea și unirea omului cu Dumnezeu,
izvor de pace și unitate pentru neamurile creștine

PASTORALĂ DE CRĂCIUN
2018

Maica Domnului – Ocrotitoarea satului românesc

Icoană realizată cu ocazia Anului omagial al satului românesc

Pictor: Gabriel Solomon

2019

Anul omagial al satului românesc (al preoților, învățătorilor și primarilor gospodari)

**Anul comemorativ al Patriarhilor Nicodim Munteanu și Iustin Moiescu
și al traducătorilor de cărți bisericești**

Preacucernicii Preoți vor citi această *Pastorală*
în bisericile parohiale în prima zi de Crăciun, iar în filii, a doua zi.

Foto coperta 1:

Nașterea Domnului – icoană din patrimoniul Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmarului
Pictor: Alexandru Săsărman

† IUSTIN,

**Prin milostivirea și harul lui Dumnezeu,
Episcop ortodox român al Maramureșului și Sătmarului**

**Iubitului nostru cler, cinului monahal
și dreptcredinciosului popor al lui Dumnezeu
din sfânta Episcopie a Maramureșului și Sătmarului
Har, bucurie și pace de la Părintele Ceresc,
iar de la noi părintească binecuvântare și îmbrățișare
întru Hristos Domnul și Mântuitorul nostru!**

*„Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace,
între oameni bunăvoire” (Luca 2, 14)*

**Iubiți părinți, slujitori ai sfintelor altare,
Iubiți credincioși,**

Iată-ne, din nou, înveșmântați în haine de sărbătoare și colindând colind străbun pentru a sărbători Crăciunul.

Slăvit să fie Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, Care a trimis în lume pe Fiul Său din marea Sa iubire și purtare de grijă față de mântuirea neamului omenesc. „*Să se nască / și să crească / să ne mântuiască*” (colind creștin).

Crăciunul sau Nașterea Domnului este sărbătoarea păcii, bucuriei și unirii omului cu Dumnezeu, cum spune Sfântul Atanasie cel Mare: „*Dumnezeu S-a făcut Om ca omul să devină Dumnezeu*” (să se îndumnezeiască), să redevină Fiul lui Dumnezeu după har.

Pentru acest atât de mare și prețios dar, lumea creștină și toate neamurile care au crezut în Fiul lui Dumnezeu – Mântuitorul lumii și au primit lumina Evangheliei lui Hristos tresaltă de bucurie și-I aduc prinos de recunoștință Pruncului născut în peștera din Betleemul Iudeii, adresându-I rugăciune în colind de cinstire și prăznuite și transformând pământul, pentru câteva zile, în leagănul lui Dumnezeu, în care să fie legănat, adorat și iubit Fiul Său născut după trup din Fecioara Maria și înfășat cu scutecul celei mai sfinte și unice iubiri, care se cuvine numai Lui, pentru coborârea Sa din Cer la noi și printre noi, păcătoși, „...*pentru noi și pentru a noastră mântuire...*” (Simbolul de Credință).

Iată cum descrie, în mod inspirat, Sfântul Grigorie Palama (Arhiepiscopul Tesalonicului în secolul al XIV-lea) taina mântuirii prin care Hristos se face Om pentru a da omului posibilitatea să se mântuiască. „*Pentru aceasta, nu înger, nu om, ci Însuși Domnul a venit și ne-a mântuit pe noi, făcându-Se Om ca noi, pentru noi, și rămânând în același timp Dumnezeu fără schimbare*” (Omilia 58).

Sfântul Grigorie Palama numește taina întrupării lucrul cel mai important făcut de Dumnezeu pentru om: „*căci nimic din veac din cele săvârșite de Dumnezeu, nimic nu a fost mai folositor și mai dumnezeiesc decât cele ce țin de Nașterea lui Hristos*” (Omilia 58). Din aceasta „*și îngerii și oamenii vor învăța că smerenia și nu mărirea este calea înălțării și asemănării cu Dumnezeu*” (Omilia 58). Ne îndeamnă, deci, Sfântul Grigorie: „*să stârpim discordia (vrajba, neînțelegerile și dușmănia) și să arătăm milă și iubire unii față de alții, precum și Hristos, numai din dragoste față de noi, a avut milă și S-a făcut Om*” (Omilia 58).

Nașterea Domnului, la plinirea vremii, însemnează pentru noi, oamenii, readucerea la starea și demnitatea de fii ai lui Dumnezeu după har, eliberarea din înșelăciunea și robia celui viclean și redarea libertății prin abandonarea păcatului și rezidirea, din nou, a omului după chipul lui Dumnezeu și întru asemănarea cu El. Cât de minunat, inspirat și adevărat glăsuiește, în acest sens, Sfântul Apostol Pavel: „*Iar când a venit plinirea vremii, Dumnezeu a trimis în lume pe Fiul Său, născut din femeie, născut sub lege, ca pe cei de sub lege să-i răscumpere ca să dobândim înfierea*” (Galateni 4, 5).

Drept răspuns la marea iubire a lui Dumnezeu, prin pogorârea Fiului Său la noi, cerul și pământul s-au reunit, îngerii și oamenii dând împreună slavă

Celui Atotbun și Milostiv și aducând fiecare daruri pe măsură. Condacul ce se cântă de Crăciun a surprins, în mod fericit, prin imnograful inspirat de Duhul Sfânt, această împreună slavoslovie și unire în lucrarea lui Dumnezeu, a îngerilor și oamenilor, a universului întreg cu pământul: *„Fecioara astăzi pe Cel mai presus de ființă naște și pământul peștera Celui neapropiat aduce, îngerii cu păstorii slăvesc și magii cu steaua călătoresc, căci pentru noi S-a născut prunc tânăr, Dumnezeu Cel mai înainte de veci”* (Condacul Nașterii Domnului).

Iubiți fii duhovnicești,

Imnul de slavă adus lui Dumnezeu de îngeri și cântarea de pace și bunăvoire între oameni sunt interpretate de Sfinții Părinți ca fiind pacea dintre oameni și Dumnezeu sau împăcarea omului căzut în păcatul neascultării cu Dumnezeu Creatorul său.

Cuvintele „...Pe pământ pace și între oameni bunăvoire...” le-am putea, însă, interpreta și ca proiectul lui Dumnezeu cu umanitatea, care, prin Întruparea Fiului Său, era chemată la vremuri de pace și bună înțelegere, de respect reciproc și bună conviețuire între toate neamurile pământului. Acest lucru a fost profețit, în mod simbolic, cu 600 de ani înainte de Nașterea

Mântuitorului de Sfântul Prooroc Isaia: „(Atunci) Lupul va paște la un loc cu mielul, leul va mânca paie cu bou și șarpele cu țărână se va hrăni. Nimic rău și vătămător nu va fi în muntele Meu cel Sfânt, zice Domnul” (Isaia 65, 25).

Lucrurile, însă, din cauza slăbiciunilor omenești, naturii căzute a omului și uneltirilor celui care este tatăl dezbinării și al nedreptății și lucrează cu răutate și viclenie împotriva planului lui Dumnezeu, nu au intrat în rânduiala dorită de Dumnezeu și vestită de îngeri. De ce? Pentru că Dumnezeu nu constrânge niciodată libertatea omului de a alege să meargă pe ce cale dorește.

Dimpotrivă, Iisus-Pruncul, Care a venit ca Domn al Păcii, a fost primit cu ostilitate și dușmănie, iar Irod s-a pornit împotriva Lui cu răutate și război, dorind să compromită planul lui Dumnezeu. Uciderea celor 14.000 de prunci din porunca lui Irod în Betleemul Iudeii este primul act criminal împotriva lui Dumnezeu, Izvorul vieții, și primul genocid împotriva umanității, care a avut loc după Întruparea Mântuitorului.

Inspirați și încurajați de actul criminal al lui Irod, oameni întunecați, asemenea lui, timp de 2000 de ani, au umilit, asuprit, nedreptățit, alungat și ucis pe copiii și fiii lui Dumnezeu, pe creștini.

Istoria umanității și, mai ales, istoria Bisericii lui Hristos consemnează de la începuturi și până astăzi crimele cezarilor de la Roma, persecutori cumpliti ai creștinilor timp de trei secole, până la Sfântul Împărat creștin Constantin cel Mare (313). După libertatea dăruită de acesta creștinilor, pacea și unitatea Bisericii lui Hristos au fost tulburate de marii ereziarhi, care au sfâșiat cămașa lui Hristos în primul mileniu creștin.

Războaiele de cucerire și asupra, care au fost urmate de ideologiile împotriva lui Dumnezeu, ale secolului al XX-lea, și care au suprimat popoare, comunități și personalități, au ucis milioane de oameni și au adus atâta nedreptate și moarte pe pământul care s-a deschis să primească oasele celor uciși cu cruzime și bestialitate de către unii conducători vremelnici, tirani și idolatri, care se substituiau lui Dumnezeu, călcând în picioare dreptatea și voia Lui.

Toți acești tirani și criminali, de la cei din primele secole creștine la cei ce au provocat atrocitățile din secolul al XX-lea, de la Nero și Dioclețian la Hitler și Stalin și până la cei ce astăzi îi crucifică, decapitează șiucid pe creștini, crezând că aduc slujbă lui Dumnezeu, au fost și sunt urmașii lui Irod cel viclean și criminal și care au sfârșit toți sub brațul drept și pedepsitor al lui Dumnezeu, Cel Care a ascultat, în cele din urmă, rugăciunile celor asuprași, le-a auzit suspinul și i-a răzbunat, dăruindu-le demnitatea, pacea și libertatea.

Dreptmăritori creștini și dragi români,

Nici neamul nostru românesc și creștinesc n-a fost ocolit de astfel de evenimente nefericite de-a lungul istoriei sale de popor român și creștin de 2000 de ani. De la fărâmițare și dezbinare la asuprire, cucerire și până la ducerea lui în robia altor neamuri mai puternice și cu ambiții imperiale. Pământurile pe care Dumnezeu le-a dăruit drept moștenire strămoșilor noștri au fost de multe ori ocupate și înstrăinate de trupul țării, iar poporul a fost dezmoștenit nu numai de patrimoniul material, ci și de cel imaterial, cultural și sacru, de limba și credința lui.

Minunea și dreptatea lui Dumnezeu, însă, s-au arătat ca și la Nașterea Mântuitorului, „*la plinirea vremii*”, căci, iată, la plinirea vremii, acum exact 100 de ani, la 1 Decembrie 1918, Dumnezeul părinților noștri a auzit strigătul de durere și disperare al strămoșilor și a refăcut unitatea pământurilor și provinciilor românești, unindu-le într-o singură țară, o singură națiune, o singură Sfântă Biserică Ortodoxă strămoșească, ca semn al dreptății Sale veșnice și de netăgăduit.

Am sărbătorit anul acesta, împreună, toți fiii acestui neam, Centenarul Marii Uniri. România nu mai este astăzi atât de mare cum era Regatul României la 1 Decembrie 1918, dar este o țară independentă și suverană, cu un popor demn, liber, luminat, creator și muncitor, care și-a cinstit înaintașii cum se cuvine, aducându-le pe parcursul unui an întreg prinos de recunoștință.

La Alba Iulia, de 1 Decembrie 2018, 150.000 de români din toate provinciile Țării au aniversat Unirea și i-au comemorat pe marii făuritori ai ei. Însuși Patriarhul României, Preafericitul Părinte Daniel, având alături pe Patriarhul Ierusalimului, Preafericitul Părinte Teofil al III-lea, și o bună parte a ierarhilor Sfântului Sinod, a adus lumină și strălucire acestei sărbători mari și unice.

Dealtfel, Biserica Ortodoxă a făcut poporului român, de Centenar, un mare dar – Catedrala Mântuirii Neamului sau Catedrala Națională, singurul proiect național realizat prin lupta, jertfa și dăruirea Patriarhului României, Preafericitul Părinte Daniel, a ierarhilor, preoților și poporului român, ca ofrandă adusă lui Dumnezeu, Sfântului Apostol Andrei și eroilor care s-au sacrificat pentru idealul Unirii. Catedrala este chezașia că, în următoarea sută de ani, Țara, Poporul și Biserica vor rămâne în unitate, prețuind, păstrând și sporind moștenirea lăsată de strămoși.

**Dragi maramureșeni, oșeni și sătmăreni
risipiți printre neamuri,**

Au trecut aproape 30 de ani de când ați ales străinătatea pentru un trai mai bun și ați fost liberi și, poate, chiar constrânși să o faceți din cauza unei defectuoase administrări a țării și a chivernisirii bogățiilor ei în ultimele trei decenii.

Poporul ales (poporul lui Israel), eliberat de Dumnezeu din robia egipteană, a peregrinat 40 de ani prin pustiiul Arabiei până a ajuns în Canaan – Pământul Făgăduinței. Și voi sunteți străini și peregrini în lumea în care trăiți acum. Pentru voi, țara care v-a primit nu este „acasă”. *Pământul Făgăduinței* pentru voi este România, unde este Țara și Biserica voastră, unde trăiesc bătrânii și părinții voștri sau unde unii dintre ei își dorm somnul de veci, străjuți și vegheați doar de crucile de la mormintele care sunt părăsite, căci nu mai are cine să le îngrijească și împodobească ori să aprindă o lumânare din când în când.

Vă îndemnăm să nu rupeți legătura dragostei cu ei, cu Biserica și Țara voastră, ci, mai degrabă, gândiți-vă la o reîntoarcere acasă spre a pune toți umărul la reconstrucția țării noastre, înainte de a fi prea târziu, înainte de a se pustii pământul părinților noștri și de a dispărea neamul nostru. Să refăcem împreună pacea lui Dumnezeu în termeni creștinești și unitatea națională a neamului nostru; acea pace pe care au cântat-o îngerii lui Dumnezeu la Nașterea Domnului.

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a declarat anul 2019 ca *Anul omagial al satului românesc (al preoților, învățătorilor și primarilor gospodari)* tocmai din îngrijorarea Bisericii noastre Ortodoxe strămoșești, căci ea vede și simte cel mai dureros cum se sting și ne mor satele noastre dragi și sfinte care erau cândva pline de viață, de credință, de frumusețea portului,

graiului, obiceiurilor și tradițiilor noastre unice, care ne-au dus faima în toată lumea.

Cine să mai mângâie bătrânețile părinților voștri dacă nu voi?! A mai rămas doar Dumnezeu, Biserica și preotul. Biserica este acum și așezământ sacru și spital și școală și așezământ social, iar preotul este și sacerdot și învățător și medic și asistent social. Nimic nu e cum a fost odată. Ne întrebăm: Oare ce va fi cu viitorul acestui neam? **Doamne, ocrotește Țara, Biserica și Poporul Român și redă-i demnitatea, măreția, unitatea și gloria de altădată. Redă-ne, Doamne, iubirea de Țară, Biserică și Neam pe care au avut-o înaintașii ce s-au jertfit pe câmpul de luptă, în lagăre și în închisorile comuniste pentru aceste valori veșnice, plătind cu viața ca să ni le lase drept moștenire nouă.**

**Dragi tineri, înțelepți și credincioși
ai neamului nostru creștin,**

Biserica și națiunea vă închină aceste daruri care sunt ale voastre. Iubiți-le, păziți-le, cultivați-le și apărați-le cu mintea, cu pregătirea, cu dragostea și recunoștința voastră față de înaintașii voștri. Căutați să urmați modelele adevărate de astăzi, care și câte mai sunt vrednice de urmat, dar mai ales nu vă depărtați și nu vă despărțiți de glia strămoșească, de pământul românesc, de Țara și

Biserica părinților voștri, care au dureros de mare nevoie de voi ca să le duceți mai departe pentru copiii voștri și urmașii urmașilor noștri. Voi sunteți cea mai mare și neprețuită comoară a Țării, Neamului și Bisericii. Hristos vă iubește și vă prețuiește nespus de mult. Pruncul Iisus iubește copiii și tinerii, îi ocrotește și îi dorește fericiți lângă El, prietenul lor cel mai fidel.

Iubiți credincioși,

Avenit din nou Crăciunul și toate Sfintele Sărbători creștine de iarnă. Nimeni să nu fie trist de sărbători. În fiecare casă, în fiecare familie, în fiecare sat vine Hristos să se nască din nou spre a aduce pacea, bucuria și lumina. Rămâne doar să-I deschidem ușile și ferestrele sufletului și să-L primim colindându-I cu dragoste, recunoștință și credință, căci *„pentru noi, oameni, și pentru a noastră mântuire S-a pogorât din ceruri și S-a întrupat de la Duhul Sfânt și din Maria Fecioara și S-a făcut om”* (Simbolul de Credință).

Să arătăm milă și iubire creștină, împlinind fapta bună. Să facem fapte bune, atâtea câte putem noi și din prisosul inimii, spre a aduce un strop de bucurie și mângâiere acolo unde lipsesc și a le arăta fraților noștri bolnavi, abandonați și singuri că Hristos S-a Născut mai ales pentru ei, ca să nu mai trăiască supărați

și neîmpăcați, ci fericiți și împliniți că fac parte din familia și poporul lui Dumnezeu, și ei sunt întâi mereu, căci cu ei s-a identificat Hristos: „întrucât ați făcut unuia dintre acești frați ai Mei, prea mici, Mie Mi-ați făcut” (Matei 25, 40). Așa să ne ajute Dumnezeu!

Vă dorim sărbători sfinte, binecuvântate și pline de bucurii duhovnicești fiecărei familii, fiecărei comunități parohiale și monahale și tuturor românilor dreptcredincioși de pretutindeni.

La mulți și binecuvântați ani!

Al vostru al tuturor, de tot binele voitor și împreună cu voi rugător pentru dobândirea darului sfânt al mântuirii și vieții veșnice, aduse pe pământ de Hristos Cel Născut în peștera Betleemului,

Episcop ortodox român al Maramureșului și Sătmarului

Data în reședința noastră episcopală din Baia Mare
la Praznicul Nașterii Domnului din Anul Mântuirii 2018

Stema Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmăruleșului
aprobată în ședința Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române
în data de 9 februarie 2017

Editura Episcopiei Ortodoxe Române
a Maramureșului și Sătmăruleșului

Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” din Baia Mare
1 Decembrie 2018

RO 02 RNCB 0182034142300001 sau RO 04 BTRLRONCRT 0244801201